

NOVICE

LETO V. - št. 25

V KOČEVJU, DNE 18. JUNIJA 1960

Cena 15 din

Študijska knjižnica
Mirana Jarca
Novo mesto

Na otroškem igrišču v Gaju je vedno živahno. Potrebno bi bilo, da igrišče dokončno uredijo in postavijo varstvo

Prva naloga je zgraditi vodovod!

V torek, 14. junija, sta zasedala na skupni seji oba zbora Obč. ljudskega odbora Kočevje. Dnevni red je bil obširen, najpomembnejši pa sta bili prva in druga točka dnevnega reda. Odborniki so nešteto seznanjeni z ukrepi ljudskega odbora za preskrbo vode, ki je postala v zadnjem času najakutnejši problem.

Predsednik Sveta za komunalne zadeve, tovariš Oberstar, je poročal o problematiki vode v Kočevju in ukrepih za racionalno izkoriščanje pitne vode. Najprej je v kratkem obrazložil zgodovino kočevskega vodovoda, ki je star že čez sto let. Pred vojno je bila podoba vode veliko manjša, zato je vodovod oziroma voda zadoščala za takratne potrebe. Minula vojna je prizadejala vodovodnemu omrežju precejšnjo škodo. Po osvoboditvi je postajalo vprašanje vode vedno bolj problematično. Mesto se je širilo, rasla je industrija, v okolici mesta so zrastle objekti KGP — vse to je zahtevalo več in več vode.

Popravila obstoječih vodovodov niso mogla bistveno reševati tega aktualnega vprašanja. Problem pomanjkanja vode se vleče skozi vsa leta po osvoboditvi. Kljub vsemu ljudske oblasti, ki se je veliko angažirala za rešitev tega problema, smo še vedno na pol poti. Da se vprašanje vode za Kočevje reši, so začeli leta 1958 s študijami za gradnjo vodovoda pri izviri Obrha pri Blatih v Ribniški dolini do Slovenske vasi. Od tu do tekle voda po cevodu v Kočevje. To nalogo je prevzela Vodna skupnost Kočevje-Ribnica, ki je bila ustanovljena lanske leto. Za nameravano gradnjo novega vodovoda, ki bo trajno rešil preskrbo vode za Kočevje, je bilo že precej narejenega.

Tovariš Oberstar je potem govoril o ukrepih za racionalno izkoriščanje vode. S pitno vodo so prebivalci preskrbljeni, težje pa je za industrijo, posebno za tisto, ki rabi veliko vode. ObLO je storil vse na merodajnih mestih, da se čimprej začne z gradnjo vodovoda Obrha-Slovenska vas, še posebno pa se je zavzel, da bi v tem času, dokler ne bo zgrajen vodovod, dobivali prebivalci zdravo, pitno vodo.

Pred kratkim so bili v Kočevju, Rudniku in Stari cerkvi zbori volivcev, na katerih so obravnavali vprašanje vode in novega vodovoda. Volivci so dali pobudo, da se razpiše ljudsko posojilo. Ljudje so pripravljali tudi sami prispevati, da se čimprej začne z gradnjo vodovoda.

Celotna gradnja vodovoda bo stala predvidoma okrog 200 milijonov dinarjev. Okrog 50 milijonov din sredstev bi zbrali v občini. Ljudsko posojilo naj bi znašalo okrog 25 milijonov, okrog 20 milijonov naj bi prispevala podjetja v

obliki prispevkov Vodni skupnosti, 9 milijonov pa bo šlo iz sredstev, ki so bila namenjena za gradnjo kopalnice v Kočevju. Del sredstev bo dala Vodna skupnost, ostala sredstva bodo dobili iz drugih virov.

Predsednik ObLO Drago Benčina je podrobno poročal o ukrepih za zagotovitev pitne vode. Storjeno je bilo vse, da se oskrbi ljudem voda. Pri Občinskem odboru SZDL je bil formiran poseben štab za organizacijo prostovoljnih delovnih brigad, ki bi sodelovale pri gradnji vodovoda. Predvsem je važno, je dejal med drugim tovariš predsednik, da se letos začne z gradnjo vodovoda. Dodal je, da je vprašanje pitne vode v glavnem rešeno, nastal pa je pereč problem pomanjkanja vode za industrijo. Zastavil je tudi vprašanje, zakaj je bila izpuščena voda Rinže, kar ima danes za posledico pomanjkanje v industrijske vode.

V razpravi o pomanjkanju vode sta najprej sodelovala dva odbornika iz Rudnika. Slišali smo, da imajo na dnevnem kopu že doslej precej izgube, ker jim primanjkuje vode in imajo zato pad proizvodnje. To stanje bo trajalo toliko časa, dokler se ne bo spet napolnila struga Rinže.

Zakaj je bilo potrebno izpuščati vodo Rinže, je pojasnil tovariš Oberstar. Ko so Rinžo delno izpu-

stili, so ugotovili defekte na cevovodu, ki poteka v nekem kraju čez Rinžo. Zaradi tega (da so lahko popravili cevovod) so morali vodo izpuščati. Računali so, da bo deževalo, ter bi se tako napolnila struga; tega pa ni bilo. Govoril je tudi o tem, da so zapornice slabe. Previsoke so za 35 cm in zato previsok vodostaj povzroča vlago v okolici in druge nevarnosti.

Predsednik tov. Benčina je predlagal naj se postrži kontrola nad racionalnim izkoriščanjem vode. Štab pri Obč. odboru SZDL naj bi takoj začel z mobilizacijo ljudi za prostovoljno delo pri gradnji vodovoda. Posebna komisija pri ObLO, katero sestavljajo predstavniki ObLO in organizacij, naj še najprej ureja stvari glede vodovoda na merodajnih mestih v Ljubljani. Slišali smo tudi naj »Komunalna« takoj začne s čiščenjem struge Rinže. »Inštalacija« naj začne takoj z nabavo potrebnega materiala za nov vodovod.

Pri urejanju teh vprašanj naj vodi vso skrb Vodna skupnost in naj o svojem delu dnevno obvešča ObLO.

Odborniki so najprej sprejeli odlok o racionalnem izkoriščanju pitne vode. Potem, ko so bili seznanjeni z načinom razpisa ljudskega posojila za gradnjo vodovoda, so soglasno odobrili razpis posojila, ki bi znašalo 25 milijonov din.

V nadaljevanju seje so sprejeli več odlokov ter tudi sprejeli sklep, da gre podjetje »Klas« v izgradnjo v likvidacijo.

-r

Stari log - spomenik v naši borbi

Blizu se 4. julij, dan borcev za svobodo naših narodov. Brezdvomno je, da bodo borci iz naše NOB obudili svoje spomine iz tistih težkih let boja, ko so se borili za naš obstoj, za življenje ljudi, ki je bilo tedaj še tako daleč pred nami. Danes je to življenje, za katerega je bilo prelito toliko krvi, tu med nami, vsi uživamo njegove sadove in dobrine, ne da bi se morda tega zavedali, kako težki so bili včasih dnevi tega boja. O svobodi, o življenju, ki kilje, med nami, to zelo radi pozabimo.

Spomnimo se samo nekaterih naših spominov iz let NOB in povejmo naši mladini, kako težak je bil boj za to, kar imamo danes mi in vsi naši delovni ljudje.

V ognju boja so pokale puške, mitraljezi, bombe, gorel je dom, tekla so solze otrok in mater, tekla je kri — fašistični okupator je neumiljeno uničeval materialno in živo silo naših narodov, da bi strel in uničil duh naše ljudske revolucije. Tega ni nikoli dosegel. Kljub težkim in velikim žrtvam je NOB in naša ljudska revolucija rasla dalje in se razvijala do osvoboditve in dalje do današnjih dni in se bo še v bodočnost, ki je pred nami.

Te misli so zbrane iz razgovorov z ljudmi v Starem logu, kjer bo dne 4. julija odkrite spomenika padlim borcem za našo svobodo.

Stari log je delno obnovljena, v vojni do tal porušena kočevska vas.

SEJA ZIS

V Beogradu je bila pod predsedstvom Mijalka Todorovića, 15. junija t. l. seja Zveznega izvršnega sveta. Na seji so sprejeli nove osnutke zakonov o združenju in poslovnem sodelovanju v gospodarstvu, organizaciji zdravstvene službe in v Visoki šoli političnih znanosti, nadalje spremembe v zakonu o stanovanskih ter več drugih predpisov s področja gospodarstva.

POMOČ V BOLEZNI

Ta teden je bilo v Beogradu zasedanje Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije. Obravnavali so vprašanja zdravstvene zaštite in socialnega zavarovanja. Osnovna misel je bila, da naš razvoj terja le ne dober odnos do bolnika, temveč tudi pomoč zavarovancem pri reševanju njihovih osebnih in družin, problemov za časa bolezni.

Zahvala in priznanje krvodajalcem

V torek zvečer je bila v Seškovec domu proslava krvodajalcem. Občinski odbor Rdečega križa je s srebrnimi in eno zlato značko odlikoval krvodajalce, ki so dali kri že petkrat ali večkrat, oziroma zlato značko za desetkrat dano kri. Na proslavi je govorila predsednica komisije za krvodajalstvo pri RK Draga Sercer, France Silc pa je podelil odlikovanja.

Tovarišica Sercerjeva je uvodoma dejala, da praznujemo letos 15. letnico krvodajalstva, 4. junija 1945, v takrat komaj osvobojeni domovini, so pri vojaški bolnišnici v Ljubljani ustanovili prvo transfuzijsko postajo.

Ni mogoče s preprostimi besedami povedati njen takratni pomen,

ko smo začeli s krvjo onih, ki so preživelj vojni grozote, reševati življenja nešteti ranjencev, ki so prelivali kri za svobodo, bolnikov, ki jih je vojna vihra prikrajšala za vsakdanji kruh. Kri je reševala zdravje ljudem, ki so hoteli živeti, delati in ustvarjati nov dom in srečno življenje v novi domovini.

Pri vsem tem ne moremo mimo dejstva, da je RK osrednja organizacija, ki organizira in vodi ljudi v tem plemenitem poslanstvu. Tudi pri nas je bilo vedno več prostovoljnih krvodajalcem. Leta 1955, ko smo prvič začeli z množičnim odvzemom krvi, je bilo 526 krvodajalcem. To število je vsako leto raslo. Leta 1958 jih je bilo že 1182. Porast beležimo tudi v zadnjih letih, vendar je bila kri odvzeta manjšemu številu dajalcev, ker je razsajala gripa.

Pri odvzemu krvi srečamo znane obraze iz prejšnjih let in s tem ugotavljamo, da so nekateri postali redni dajalci, njim pa se iz leta v leto pridružujejo novi.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da naše zdravstvene ustanove še niso ostale nemočne nad bolnikom, ker bi mu ne mogli dati kri, da bi mu rešili življenje. To se ni zgodilo zato, ker je bilo vedno toliko darovalcev, kolikor je bilo potreb.

Uspehi, ki smo jih dosegli, nam dajo vedno novih pobud za naše prihodnje delo, ki nas še čaka. Nam bodo tisti, ki darujejo svojo kri, ki so vodili organizacijo službe,

ki so skrbeli za zdravje naših ljudi, nosilci te humane dejavnosti in zvesti sodelavci tudi v prihodnje.

Po podelitvi značk je sledil kulturni program, v katerem so nastopili mladi pevci, recitatorke, harmonikaši in tamburaši.

Z zlato značko je bil odlikovan MIHA ŠTEFANČIČ, sekretar podjetja »Ključavničarstvo«. S srebrno značko pa so bili odlikovani:

Pepca Novak, Karl Mikulčič, Mirko Kambič, Zvonimir Obrekar, Ana Skulj, Leopold Rožič, Milan Stimec, Anton Grmovšek, vsi iz Kočevja. Jože Legani, Marija Kuk, Terezija Kuk, Ivan Jerman, Pepca Kočman, vsi iz Salke vasi. Minka Trpin iz Dolge vasi; Janez Amrožič iz Velikih Poljan; Ivan Lesar, Ivan Dolmin, oba iz Kočevske Reke. Jože Kojek, Frančiška Rjavec, oba iz Brega. Angela Soza iz Laz, Marija Taben, Fani Mrhar, France Mrhar, Peter Peljinar vsi iz Koblarjev. Ivan Novak, Miha Koželj in Marija Kovač, vsi iz Konca vasi. France Senekovič, Anton Kordiš, oba iz Mozlja. Karl Zlebč iz Podlesja, Jože Kalan iz Rudnika. Marija Truman iz Koprivnika, Karl Mohar iz Slovenske vasi; Janez Hočevar, Anton Sercer, Josipina Steh, vsi iz Stare cerkve. Alojz Ferber, Janez Mikulčič, oba iz Slovenske vasi. Ana Belce iz Livold, Franc Jakšič, Janez Nagode in France Avsek, vsi iz Starega trga. Vsem odlikovancem iskreno čestitamo!

PO SVETU

● Najpomembnejši dogodek tedna je vsekakor obisk predsednika Združene arabske republike Nasera v Jugoslaviji. Predsednik Naser je sedaj že tretjič na obisku v naši deželi. V Pulju so pripravili predsedniku prijateljske dežele in njegovemu spremstvu svečan sprejem. Pričakali so ga predsednik republike Tito s soprogo, predsednik zvezne ljudske skupščine Petar Stambolič, podpredsednik ZIS Edward Kardelj in drugi voditelji ter predsednika sta na slavnostnem kosilu, ki ga je priredil na Brionih svojemu gostu v čast predsednik republike Tito, izmenjala zdravici.

Tovariš Tito je v svoji zdravici med drugim dejal, da naj o usodi sveta ne odločajo samo velike sile, predsednik Naser pa je dejal, da so ostali še mnogi svetovni problemi nereseni ali pa so se celo zostrili. Predsednika bosta v razgovorih razpravljala o mednarodnem položaju, o razorožitvi, o vlogi OZN.

AKTIVEN PRORAČUN

Po zaključnem računu za leto 1959 se je v občinskem proračunu občine Kočevje zbralo nad 168 milijonov dohodkov, izdatkov pa je bilo 147 milijonov. Več dohodkov kot izdatkov je bilo nad 21 milijonov. Ta denar so prenesli v sklad za komunalne potrebe družbenega standarda.

OTROCI RAZSTAVLJAJO

Vabimo starše na razstavo otroških izdelkov cicibančkov vrta na Rudniku. Razstava bo odprta dne 19. in 20. junija od 8. do 18. ure. Vrtec Rudnik

Živinorejska centra Ortnek - Karlovica

Poslovna zveza Kočevje ima v ortneškem in karlovcem predelu živinorejski obrat Ortnek-Karlovica. Dočim je v Ortneku obrat že v polnem razmahu, bo začel v Karlovcu z delom, ko bo dograjen hlev.

Obrat v Ortneku je začel z delom v lanskem letu. Začeli so z mlado živino — telicami. Danes imajo že 13 krav, 42 telic, ki so večinoma vse visokobrejne in 5 let — skratka samo mlado plemensko živino. Živino imajo v treh hlevih — dva hleva sta v Ortneku, eden pa je na Landrovem v Dolnjih Podpoljanah v bližini Ortneka.

V hlevih vlada vzoren red. Živina je dobro oskrbovana in negovana. Zato ni nič čudnega, da pridejo okoliški živinorejci večkrat na ogled živine, ki jo redijo v teh hlevih.

Na obratu v Ortneku so stalno zaposlene štiri osebe — vodja obrata in trije, ki krmijo živino. Poleg tega najamejo po potrebi (v času košnje in podobno) priložnostno delovno silo.

Prav v času, ko smo se mudili v Ortneku, so pripravljali silažno, zeleno krmno. Zvedeli smo, da bodo pripravili predvidoma 250.000 kg silažne krmne.

Obrat v Ortneku ima skupno 20 ha zemlje, od tega pretežno travnikov. Krmna baza bo v glav-

nem zadostovala za njihove potrebe.

Ko smo govorili o tem, koliko bodo redili živine, smo zvedeli, da se bo stalež živine zaenkrat vrtel okrog 60 glav. Za toliko glav imajo tudi prostora v hlevih. Za začetek je to dovolj. Namen obrata je ta, da se tu vzreja kvalitetna plemenska živina sivorjave doljenjske pasme. Reči moramo, da so pri tem dosegli že lepe uspehe.

V pogovoru z vodjo obrata smo zvedeli, da jim nudi vsa pomoč Poslovna zveza, zato smo prepričani, da bo dosegli z živino iz leta v leto večje uspehe.

Na obratu imajo traktor »Ferguson«, ročno motorno kosilnico in puhalnik za spravilo krmne. Vsi ti stroji so jim v veliko pomoč.

Pa še beseda o plačah. Uvedeno imajo akordni sistem dela. Ta sistem bodo še izpopolnili in postopoma prešli na nagrajevanje po učinku.

V Karlovcu sta pred dograditvijo dva hleva, kjer bo prostora za 200 glav živine (vsak hlev za sto glav). Tudi v Karlovcu se bodo bavili z vzrejo mlade plemenske živine. Za nova hleva imajo že preskrbljenih 50 komadov telic in bikca, ki so sedaj na pašni na Travnih gori. Za začetek bo dovolj, potem pa bodo postopoma nabavili novo živino. Sedaj pripravljajo krmno za živino. Računajo, da bo

en hlev v kratkem dograjen.

Karlovski del obrata ima 55 ha vseh površin zemlje, od tega je 44 hektarov travnikov. Povedati je treba, da je še precejšen del travnikov zamočvirjenih, zato bo potrebno čimprej začeti z melioracijskimi deli. Seveda bo to terjalo precejšnje izdatke...

Prepričani smo, da imata živinorejska centra v Ortneku in Karlovcu vse pogoje za uspešen razvoj. Precejšen del poti v tej smeri je že storjen...

45 MILLIJONOV ZA STANOVANJA

V proračunu občine Ribnica je predvideno, da bo znašal stanovanjski sklad pri ObLO v letu 1960 skupno nekaj nad 45 milijonov dinarjev. Največji del, in sicer 11 milijonov din, je namenjeno Stanovanjski zadrugi Ribnica. Za individualne graditelje stanovanjskih hiš pa je namenjeno 5.750.000 din.

NOVA POŠTA V RIBNICI

Lokacija za gradnjo novega poštnega poslopja v Ribnici je bila že izvršena. Načrte za stavbo pripravja direkcija Pošte, Ljubljana. Letos imajo predvideno za gradnjo pet milijonov dinarjev. Ker so sedanji prostori ribniške pošte v neprimernih prostorih, bi bilo prav, da bi gradnjo novega poštnega poslopja čim bolj pospešili.

Seminar za sekretarje osnovnih organizacij

Ko je sekretar Občinskega komiteja v začetku govoril o načinu dela osnovnih organizacij in občinskega komiteja, je dejal, da je bilo na plenumu komiteja v aprilu razprava o vlogi osnovne organizacije ZK. Ta plenum je imel namen doseči, da bi vsebina dela osnovnih organizacij izhajala iz splošne politike ZKJ in pogojev, v katerih organizacije živijo in iz ocene svojih lastnih sil. Naloga tega seminarja je, da osveži takrat sprejete sklepe.

Okrepiti bo treba in postopoma dvigati življenjsko raven delovnih ljudi v skladu s splošnim naraščanjem proizvodnih sil in v sorazmerju s storilnostjo posameznih proizvajalcev. Nove investicije naj se vlagajo v tiste objekte, kjer bo dosežen najhitrejši gospodarski učinek in s tem dvig standarda. Pri tem je treba vedeti, da so v delu upravnega aparata podjetij še ljudje, ki jim delavsko samoupravljanje ni pogodu in skušajo nagrajevanje prilagoditi svojim zahtevam.

Na kongresu SZDL je bilo osvojenost stališče o perspektivnem planiranju našega gospodarstva. Kočevska občina ima perspektivni program in je tudi osnova za dooločanje nalog Zveze komunistov. Ta plan ne smemo jemati kot za-

Občinski komitej Zveze komunistov občine Kočevje je v petek in soboto priredil dvodnevni seminar za člane občinskega komiteja ZK in sekretarje osnovnih organizacij Zveze komunistov. Prvi dan je sekretar ObK Ludvik Golob imel referat o metodi dela osnovne organizacije. Sledila je razprava. Popoldan so si ogledali kmetijske obrate na Mlaki in Livoldu ter lesno industrijski obrat. Drugi dan je bil seminar v štirih skupinah; za osnovne organizacije industrije in obrti, za terenske organizacije, za kmetijska posestva in za vaške organizacije. Dopoldne so se ponovno sestali na plenumu, obravnavali finančno poslovanje osnovnih organizacij in se pogovorili o samem seminarju.

V Občinski komitej ZKS so kooptirali Ivana Vesela, ki bo opravljal dolžnost organizacijskega sekretarja ObK ZKS Kočevje.

Ljudje si sami, združeni v komuni, krojijo življenjske pogoje. Življenjska sposobnost občine je izražena v aktivnosti družbeno samoupravnih organov, v delu Socialistične zveze, Zveze komunistov in drugih organizacij. Skoro v vseh osnovnih organizacijah je več komunistov, ki k nalogam pristopajo zelo odgovorno. Včasih pa kljub dobri volji nimajo zaželjenega uspeha. Vzrok temu je največkrat nepravilno izbrana metoda dela.

Tovariš Ludvik Golob je podrobneje govoril o programu dela Občinskega komiteja in osnovnih organizacij. Menil je, da programi nekaterih osnovnih organizacij niso bili dobri in v njih je bilo preveč splošnih nalog. Program mora povedati, kaj komunisti hočemo, zato naj bo konkreten, prilagojen zahtevam kraja, podjetja in našim lastnim silam.

Na razumen način je sekretarjem obrazložil, kako se morajo pripraviti in kako voditi sestanke osnovnih organizacij. Dnevni red mora biti jasen in pregleden. V nadaljevanju je dejal, da bo v bodočnosti okraj prevelik nalogo organizirati stvari in službe, ki so skupne vsem komunam in na katerih so vse zainteresirane. Dosegli so bili že decentralizirani in oddani občinam stanovanjski skladi, v prihodnje pa bodo še skladi zdravstva, socialnega zavarovanja, prosvete in investicijski skladi. V tem procesu bo gotovo vse bolj postajala državna uprava strokovni aparat, ki bo za svoje delo odgovoren družbenim organom.

Javni uslužbenci so plačani po plačilnih razredih in neglede na dejanski učinek njihovega dela. Razvoj bo tudi tu zahteval spremembe. To bo verjetno daljši proces, vendar je prav, da se nanj že sedaj pripravimo.

Središče vse pozornosti je občina-komuna. Od njene sposobnosti je odvisno življenje državljanov.

GOSTINSKO POSLOPIJE

V izdelavi načrt za gradnjo večjega gostinskega poslopija (restavracije) v Ribnici. Z gradnjo naj bi predvidoma začeli v prihodnjem letu.

K. O.

Čas košnje je tu. Najprej je bilo potrebno pokositi deteljo in ker je precej dežja, se mora sušiti v ostrvih

Obisk pri delavcih „Smreke“ v Loškem potoku

Pogovor z ljudmi neposredno ob strojih ti pove več, kot podatki, ki jih dobiš v pisarni. Ko gledaš delavca ob stroju in ga poslušas, se ti njegove besede bolj vtisnejo v spomin, bolj jih razumeš...

Bilo je pred dnevi, ko sem se mudil v Loškem potoku in me je zanesla pot v obrate podjetja »Smreka« v Travniku. V mizar-skem obratu so brneli stroji, ob njih pa so se sklanjali hrbti delavcev in delavk. Videl sem veliko mladih obrazov, vendar so se kljub mladim letom obračali in ravnali s stroji kot izkušeni delavci.

Obratovodja mizarkega obrata mi je najprej posredoval nekaj podatkov: Mizarški obrat zaposluje 69 delavcev in delavk. Delajo v treh izmenah. Izdelujejo pohištvo (mizice, stolčke in drugo) ter lesno galanterijo. Strojna oprema je dobrega. V obratu imajo skupinske norme.

Ivan Ruparčič, doma iz Retij, je mlad delavec. V podjetju je zaposlen tri leta. Povedal je, da je polkvalificiran. Povprečni mesečni zaslužek? »Okrog 11.500 din zaslužim mesečno«, mi je odgovoril.

Brnenje strojev je delalo tak hrušč, da nisva razumela drug drugega, zato sva šla za kratek čas iz obrata. Ivan Lavrič iz Travnika, sem si zapisal v beležnico. V podjetju je od leta 1957. Njegovi osebnih prejemki znašajo mesečno od 10 do 11.000 din. »Sem član delavskega sveta, ki šteje 17 članov. Kakšne probleme imamo? Teh se ne manjka! Se vedno imamo reklamacije za nekatere izdelke. Nekdo bo moral odgovarjati za škodo, ki jo utrpimo zaradi reklamacij. Na seji DS bom predlagal, da se to vprašanje uredi tako, da bodo tisti, ki so odgovorni za izdelke, ki ni bil solidno izdelan, odgovorni tudi po materialni plati. Imamo skupinske norme, tako da zaslužimo skoro vsi enako. Ne strinjam se s tem, da zaslužita skoro isto delavec, ki je že dalj časa v obratu in vzemimo dekle, ki je prišla v službo pred kratkim... O nagrajevanju po učinku še nimamo razčiščenih pojmov...«

Res je, nagrajevanje po učinku ali pravilnejše način kako bi prodrli v bistvo nagrajevanja po učinku, zadeva še vedno na velike težave. To so mi potrdili številni razgovori z delavci in obratovodji, ko smo razpravljali o tem občutljivem vprašanju. Predvsem, so mi potrdili, manjka človeka strokovnjaka, ki bi znal stvari pravilno zastaviti...

Sedimo v obratni pisarnici, ki se stiska sredi obratov. Z obratovodji Carom, Knavsom in Hacetom razpravljamo o problematiki nagrajevanja po učinku. Vsa umetnost novega načina nagrajevanja je, da se zmanjšajo proizvodni stroški, poveča proizvodnja, da bo blago kvalitetnejše in da bo zato delavec prejel večje prejemke. O teh stvarih razpravljajo na sejah delavskega sveta, na sindikalnih sestankih. Povedali so mi, da se učijo in da se bodo morali še bolj učiti. Manjka jim strokovnjakov. V jeseni bo malo laže, ko bo prišel od vojakov tehnik... Zapisujem si: »Potrebujemo dobrega tehničnega vodjo in komercialista...«

Govorimo o načrtih in drugem: »Letos je v načrtu podaljšanje mizarke delavnice v dolžini 15 m. Nov prostor bomo uporabili delno za delavnico, delno pa za skladišče suhega lesa. V juliju bomo dobili gater za našo žago. Potreba

po njem je bila že dolgo časa. Z novim gatom bo omogočena večja proizvodnja rezanega lesa. Doslej je prerezala žaga od 7 do 8.000 m³ jelovine in kakih 2.000 m³ trdega lesa (bukovine).«

V razgovoru z ljudmi sem zvedel, da je najpomembnejši v podjetju mizarški obrat. S 130 milijoni vrednosti proizvodnje, kolikor jih je ustvaril v preteklem letu je bil na prvem mestu. V žagarškem obratu si služi kruh 56 ljudi. Vrednost njihove proizvodnje v lanskem letu je znašala 80 milijonov. Sodarški obrat zaposluje 16 ljudi. Imajo tudi obrat za destilacijo eteričnih olj.

Pa še dva statistična podatka: »Smreka« zaposluje 162 ljudi, od tega 57 žensk.

Pot me vodi od enega obrata do drugega. Pridne roke hite z delom. Pogovor v mizarški mi pošepni med drugim, da grede njihovi izdelki v Ameriko, Anglijo, Holandijo. Prodajajo jih preko izvoznih podjetij. Zanimalo me je, kako je s preskrbo surovin — z lesom. Zvedel sem, da so glede tega sedaj na boljšem kot so bili prej.

Prispevek k zdravljenju kmetijskih proizvajalcev

S 1. aprilom so zdravstveno zavarovani tudi kmetje in njihove družine. Ker to zavarovanje ne obsega vseh pravic, ki jih imajo delavci in uslužbenci, ki so redno zaposleni, dostikrat nastajajo nejasnosti, pri katerih boleznih in koliko mora bolnik še sam plačati.

Kmetje so povsem oproščeni plačevanja za zdravljenje teh bolezni: akutna otroška ohromelost, Bangova bolezen, bolezen kalazar, četrta venerična bolezen, davec, gobavost, griža, kapavica, kolera, koža, kuga, lues, malteska vročica, mehki čankar, mikoza, mrtvični krč, nalezljiva zlatenica, nalezljivo vnetje možganske mreže, oslovski kašelj, ošpice, paratifus, pegavica, porodna mrzlica, povratna mrzlica, rumena mrzlica, smrčkanje, spalna bolezen, steklina, šen, škrlatinka, trahom, trebušni tifus, tulamerija, Vahllova bolezen, vrančni prisad.

Duševne bolezni, če je bolnik nevaren za okolico; akutna tuberkuloza kateri koli obliki;

zdravljenje revmatizma za osebe mlajše kot 18 let;

bolnično zdravljenje oseb, ki so v socialnih ali prosvetnih zavodih, če zbolijo za katero koli boleznijo. Bolnično zdravljenje učencev in študentov vseh šol, ki imajo brezplačno oskrbo v internatih ali so štipendisti, če zbolijo za katero koli boleznijo;

zdravljenje v vseh zdravstvenih zavodih, če se poškodujejo ali če zbolijo za katero koli boleznijo na športnih tekmah ali vajah;

ambulantno zdravljenje raka; ambulantno zdravljenje otrok do treh let starosti;

vse vrste zdravniške in babiške pomoči na domu v zvezi z nosečnostjo, če je obisk na domu potreben, razen ob porodu;

bolnično zdravljenje telesnih nakaz; obvezno cepljenje;

razkuževanje stanovanja zaradi nalezljive bolezni.

K stroškov za zdravljenje nekaterih bolezni pa kmetijski zavarovalnici prispevajo:

po polovico (50%) dejanskih

stroškov pri pregledih in zdravljenju bolnika na domu, za prvih 14 dni zdravljenja v bolnišnicah, kadar ne gre za boleznijo, ki so oproščene vsakega plačila. Za izdiranje zob, za zdravlja, zdravstvena sredstva in sanitetni material, če ni to vračunano že v ceni za posamezen storitev.

Ena četrtina dejanskih stroškov (25%) se plača pri splošnem in specialnem ambulantnem zdravljenju sladkorne bolezni.

10% se plača: porodniška pomoč doma in v bolnišnici in zdravljenje v zvezi z nosečnostjo ali porodom, razen splava; zdravljenje v katerem koli zdravstvenem zavodu, če zbolijo za malarijo, mumpsom, mikrosporijo, favusom, gripo, kadar se te bolezni pojavljajo v obliki epidemije; zdravljenje duševne bolezni, če bolnik ni nevaren za okolico; bolnično zdravljenje otrok v starosti do treh let in za oskrbo doječih mater, ki so pri otroku v bolnici; zdravljenje nevarnih poškodb in nujni zdravniški posegi.

75% se plača pri cepljenju, ki niso obvezna.

Osnovno zdravstveno zavarovanje obsega tudi prevoz z rešilnim avtomobilom, kadar je tak prevoz potreben, in to: če gre za osebo, ki je zbolela za nalezljivo boleznijo in je zdravljenje v bolnišnici obvezno; če gre za duševno bolno osebo in je bolnik nevaren za okolico ter pri nevarnih poškodbah, za katere so nujni zdravniški posegi v bolnišnici.

Pri boleznih, katerih zdravljenje je brezplačno, je tudi prevoz brez-

plačen oziroma se plača toliko, kolikor za bolenec.

Dokler se zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev ne razširi, ti nimajo pravice do zdravstvenega zavarovanja z obzidi na ustnih boleznih, zobotehničnih in zobno-protezičnih del, nadalje do ortopedskih pripomočkov, protez ter do zdravljenja v naravnih zdraviliščih in okrevališčih.

Občinska doklada

Na eni zadnjih sej je Občinski ljudski odbor Kočevje sprejel odlok o uvedbi občinske doklade na dohodke od kmetijstva za leto 1960. Odlok določa, da se pobira občinska doklada na dohodke od kmetijstva in gozdov. Osnova za doklado je katastrski dohodek. Vse katastrske občine so razdeljene v dve skupini.

V prvi skupini se plača pri 30 tisoč davčne osnove 12% občinske doklade. Ta odstotek raste do 26% pri nad 300 tisoč davčne osnove. V tej skupini so: k. o. Banja loka, Borovec, Bosljiva loka, Brezje, Briga, Bukova gora, Čeplje, Dol, Draga, Hrib, Knežja lipa, Koče, Kočevska Reka, Koprivnik, Kurnova vas, Kuželj, Mačkovec, Mala gora, Mozelj, Nemška loka, Novi lazi, Oslinica, Podstenice, Predgrad, Polom, Potiskavec, Rajhnav, Rajndol, Smuka, Spodnji log, Stari breg, Suhor, Skrilj, Stalcarji, Trava, Vrh in Žurge.

CESTA DO LIVOLDA

Vsekakor bo velika pridobitev za našo vas cesta, ki jo preurejajo in jo bodo v kratkem asfaltirali. Iz Livolda gre vsak dan 50 ljudi na delo v Kočevje, pa tudi iz okoliških vasi je precej delavcev — koristnikov ceste. Preurejena cesta jim bo zelo dobrodošla.

V teku je tudi preureditev kanalacije. Večina vaščanov ima vodo v stanovanjih. Izjeme so le

RAZPRAVA PO REFERATU SEKRETARJA LUDVIKA GOLOBA

Nove naloge krajevnih odborov

Izbrpna referatu je sledila diskusija. Prvi je govoril predsednik občine DRAGO BENCINA.

Uvodoma je govoril o novem perspektivnem načrtu za prihodnjih pet let. Osnovno načelo tega plana bo še hitreje dvigati življenjsko raven in dati večji del narodnega dohodka za družbeni in osebni standard. Sredstva pa bodo ostala tam in se tam vlagala, kjer jih ustvarijo.

Velik poudarek bo dan kmetijstvu, kajti z dobrimi in dovoljimi količinami kmetijskih in živilorejskih proizvodov največ prispevamo k dobremu življenju ljudi.

V delu ljudske oblasti so sedaj že velike kompetence na občinah, vendar se v okviru okrajnih ljudskih odborov še steka precejšen del sredstev. V bodoče pa se bodo vsa ta sredstva zbirala v občini, kjer jih ustvarijo.

Slabost sedanjega planiranja je bila v tem, da so občine izdelovale plane na osnovi sredstev, ki bi jih dobili od drugod. Vsi so vsikoli planirali denarja ni bilo in plani se niso uresničili. V marsičem to velja tudi za nekatere objekte v Kočevju.

V občini Kočevje je veliko gozdov, toda vsa sredstva gozdnega sklada se sedaj zbirajo v okraju. To velja tudi za sredstva sklada

sekretariat vnaprej pripraviti in ga dati vsem članom. Sekretar probleme le nakaže in jih da v razpravo članom. Ob zaključku čeni, kaj je bilo v razpravi dobrega in predlaga konkretne sklepe.

V občini je čez tisoč članov ZK. Organizacije bi morale več delati in razpravljati o pripravljanju članov na sprejem v Zvezo in ne le o sprejemanju. Na območju vsake organizacije živijo mladi ljudje. Njihovo delo in življenje je treba spremljati in organizirano delati z njimi. Izkušeni člani naj z živo besedo pripovedujejo mladini o liku komuniste.

V nekaterih organizacijah posamezniki pogosto ne prihajajo na sestanke. Iščejo razne izgovore in opravičila. Vsaka malenkost ne more biti opravičilo. Partija je prva! Posebno pri višjih uslužbenih se opaža, da izostanke niti ne opravičujejo. Cutijo se nekaj več. V Partiji ni višjih in nižjih. Vsi smo enaki in podrejeni demokratičnemu centralizmu.

Dvigavanje kvalitete dela komunistov, ideološkega nivoja, je najvažnejša naloga osnovnih organizacij. V nobenem primeru ne more imeti osnovna organizacija ZK vodilne vloge, če so njeni člani na istem nivoju, kakor povprečni člani SZDL.

Od sposobnih komunistov, od njihove enotne akcije, od vključevanja vseh državljanov v probleme komune, je odvisno, kako bo urejeno življenje ljudi v občini. Trudimo se, da zgradimo še boljše življenje za srečo sedanjega in bodočih rodov.

Občina je razsežna in bodo v skrbi za vsakega državljanja imeli važno nalogo krajevni odbori. Ti ne predstavljajo neke nižje organe oblasti, temveč so vmesna vez med občinskim ljudskim odborom in državljanji. Krajevni odbori naj bodo v večjih vaseh, ali v večji vasi z okoliškimi zaselki. Volivcem je treba prepuščati, da sami odločijo, kje bodo imeli krajevne odbore. To kar predstavlja stanovniška skupnost v mestu, naj bo naloga krajevnih odborov. Odbori naj imajo od 9 do 15 članov in vanje je treba izvoliti mladino in ženske. Napačno je, da so v krajevnih odborih samo starejši in »dobri gospodarji«.

Tovariš Bencina je nadalje govoril o stanovnijski skupnosti, in menil, da naj stanovnijska skupnost dela na območju, za katero je bila izvoljena, med tem ko naj za varstvo otrok in druge potrebe državljanov v delavskih naseljih okolice mesta, v Livoldu in Stari cerkvi, poskrbijo tamkajšnji krajevni odbori. V prihodnje bodo krajevni odbori dobili večja sredstva za komunalne dejavnosti, medtem ko morajo za dejavnosti namenjene prebivalstvu tudi ti dati svoj prispevek.

Nekateri krajevni odbori so si že našli sredstva iz raznih dejavnosti. Krajevni odbor v Mozlju zbere precej denarja od peskokopa, krajevni odbor v Koprivniku pa se sploh ni zmenil za peskokop in ga je vsak, brez odškodnine izkoriščal.

Tovariš predsednik je poudaril, da morajo imeti tudi krajevni odbori svoje perspektivne plane, ki naj ravno tako temeljijo na lastnih zmognostih.

Sekretarji osnovnih organizacij so na kratko poročali o svojih problemih, se zanimali za programe študija in političnega dela. V bližnjih vaseh mesta imajo težave s člani organizacij, ki so zaposleni v mestu. Izgovarjajo se na razne načine, da so vključeni v delo, kjer so zaposleni in jih ne zanima družbeno življenje na vasi.

Nekatere osnovne organizacije poznajo samo dve poti do dela s člani: sprejem in izključitev. Dogaja se, da člane ZK že po nekaj mesecih izključijo, ne da bi z njimi delali in jih opozarjali na napake zaradi katerih ne morejo biti člani Zveze komunistov.

Tovariš iz Rudnika je govoril o komodnosti in neskrbnosti nekaterih članov. Posamezniki skrbijo samo za svoje koristi. Pri njih imajo prav dobro organizacijo na dnevnem kopu. Ne čakajo mesečnih sestankov. Ko se pojavi problem, se sestanejo, betudi samo za deset minut in zadevo takoj rešijo.

Na kmetijsko gozdarskem posestvu so po izvolitvi obratnega komiteja ZK, postavili osnovne organizacije po ekonomskih enotah. To se je pokazalo za dobro in delo Partije je še boljše.

Razpravljali so še o občinski konferenci SZDL, ki bo te dni, o odkritju spomenika in proslavi 4. julija v Starem logu.

INDUSTRIJSKI TIR V LIPOVCU

Posestvo »Snežnik« predvideva gradnjo industrijskega tira v Lipovcu. Mogoče bi bilo prav, da bi pri gradnji sodelovala tudi KZ Dolnja vas.

2 MILIJONA VEČ

Za razširitev zgradbe Zdravstvenega doma v Ribnici (delo je v teku) je znašal prvotni predračun (za gradbeno in obrtniška dela) 6.316.000 din. Zaradi nekaterih nepredvidenih obrtniških in delno gradbenih del pa se bodo stroški gradnje povečali za 1.928.000 din.

„Dvanajst porotnikov“

V SOBOTO, 18. JUNJA 1960 OB 20. URI V SEŠKOVEM DOMU

Da bi se ob koncu gledališke sezone oddolžili tudi podeželju, se je Drama Slov. narodnega gledališča odročila za turnejo po Dolenjski. Gostovanje se je začelo 16. junija s slavnostno odprto predstavo v Novem mestu, nato pa bodo ugledni gostje obiskali še druge večje kraje Dolenjske, med njimi tudi Kočevje, in sicer v soboto, 18. junija. Drama SNG bo nastopila v eno najbolj uspešnih predstav svojega letošnjega repertoarja, z znamenito igro ameriških dramatikov Reginalda Rosca in Horsta Budjnhana: »Dvanajst porotnikov«. To igro uvrščajo med najboljša dela sodobne ameriške dramatike. Splošno človeška poslanica, ki izhaja iz njene osrednje misli, je enakovredna izredni dovršenosti dramaturške tehnike.

V igri izrednih kvalitet lahko uspešno nastopajo samo prav takšni igralci. Umetniški zbor Drame SNG, ki prihaja k nam v goste, sestavljajo naši najodličnejši gledališki umetniki. Mnoge od njih

poznamo tudi kot radijske, televizijske in filmske ustvarjalce: Janez Cesar, Edvard Gregorin, Pavle Kovič, Maks Furijan, Ivan Jerman, France Prešernik, Lojze Drenovec, Jože Zupan, Boris Kralj, Jurij Souček, Andrej Kurent in Aleksander Valič.

Igra je zelo dramatična in gledalec nima vtisa, da prisostvuje gledališki igri. Proti svoji volji sodeluje v razpravi, ki se razvija med dvanajstim porotniki, ko gre za odločitev: kriv-nekri? Hoče-enočeš pomaga tudi gledalec reševati vprašanja, ki se pri tem odločanju vsiljujejo dvanajstim porotnikom — dvanajstim različnim značajem. Moč naših umetnikov pa je tako velika, da bodo priklenili gledalčev pozornost in je ne bodo izustili niti po končani igri.

Na to izredno kulturno prireditel zlasti opozarjamo vse kulturne referente naših sindikalnih podružnic. Gostovanje tako visoko kulturne ustanove, kot je Drama SNG, zasluži vso našo pozornost. Zave-

dajmo se, da so redki primeri, ko lahko na odru vidimo hkrati toliko naših najboljših igralcev!

Vstopnice si lahko nabavite v predprodaji v trafikli pred cerkvijo, na razpolago pa bodo tudi pri gled. blagajni eno uro pred pričetkom predstave.

France Cankar

NK »POSTAR« REKA : NK KOČEVJE » 0 : 5 (0 : 1)

Sekcija lastnikov malih avtomobilov

Dejavnost Avto-moto zveze Slovenije preko svojih društev zavzema iz leta v leto pomembnejše mesto pri razvoju motorizacije, prometa, turizma itd. V kratkem bo AMZ Slovenije dostavila vsem Avto-moto društvom izkaznice z naslovom »Pomoč — Informacije 1960« za svoje člane. Izkaznice bodo dobili vsi člani, ki so lastniki motornih vozil oziroma člani, ki

imajo poravnano članarino za tekoče leto.

Z izkaznico »Pomoč — Informacije«, bo vsak član v primeru okvare vozila na cesti dobil pomoč od potujočih mehanikov AMZ Slovenije. Za vsako popravilo bo dal en kupon (izkaznica ima 8 kuponov). Od osmih kuponov sta dva kupona namenjena za pravno pomoč. Kupon bo član takrat oddal, ko bo iskal pravni nasvet v primeru nezgode, zavarovanja itd.

Člani AMD Kočevje bodo v »Novicah« obveščeni, kdaj bodo lahko v pisarni društva dvignili izkaznice. Vsi člani AMD Kočevje oziroma lastniki malo litražnih avtomobilov bodo na osnovi sklepa UO AMD Kočevje v mesecu juniju prejeli vabila za skupni sestanek, na katerem bo v sklopu AMD ustanovljena sekcija malo litražnih avtomobilov. Člani te sekcije bodo na skupnih posvetovanjih dobili brezplačno razne nasvete o vzdrževanju vozil, registraciji, zavarovanju, seznanjeni bodo z najnovejšimi odredbami iz prometnih predpisov. Prejeli bodo lahko vsa navodila o potovanju z motornim vozilom v inozemstvu. Preko društva si bodo lahko nabavili mednarodna vozniška dovoljenja, triptite in karnete za potovanje v inozemstvo. Prav tako bodo lahko organizirali skupinske izlete v razne kraje Jugoslavije, kakor tudi v inozemstvo. O vseh ostalih ugodnostih te sekcije bodo zainteresirani podrobneje seznanjeni na prvem skupnem posvetu. Lastnikom malo litražnih avtomobilov priporočamo, da se vabilom odzovejo v čim večjem številu. To bo v korist predvsem njim samim.

Naj še povemo, da ima društvo v načrtu nuditi usluge za prihodnje leto svojim članom brezplačno ali pa za minimalno odškodnino.

Koristnost dejavnosti društva za svoje člane v tej smeri je narekavo nagel porast vozil pri članih društva, zato se je izkazala pri samih članih potreba za ustanovitve te sekcije.

VABILO

Gasilsko društvo Goriča vas prireja 19. junija veliko vrtno veselico. Začetek bo ob 2. uri popoldne. Igral bo priznani kvartet »Bratje Slak«. Točili bomo prvotrsne pijače. Preskrbljeno bo s toplimi in mrazimi jedili — imeli bomo tudi petelinčke.

OGLAS

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja pri Gostinskem podjetju Hotel Pugled v Kočevju, razpisuje sledeča delovna mesta:

1. MESTO POSLOVODJE v gostinski Pugled, Kočevje.

2. MESTO KLETARJA oziroma skladiščnika.

Pogoji za sprejem:
Pod 1. kvalificiran gostinski delavec z najmanj petletno prakso na vodilnem mestu.
Pod 2. kvalificiran kletar z najmanj triletno prakso v kletarstvu. Osebnih prejemki po tarifnem pravilniku.

ČESTITKE

Skrbnemu šefu Alojziju Majetiču iz Ribnice čestita za njegov dvojni praznik in mu želijo vse, kar si sam najbolj želi.

Kolektiv »Vrtnarje«, Ribnica
* * *

Dragemu sinu in bratu Lojzetu Benčina iz Klinje vasi želijo vse lepo za god in osemnajsto pomlad domači.

Dobri in skrbni mamji Alojziji Petrovič iz Potoka, želijo za njen dvojni praznik vse najboljše, posebno pa še mnogo zdravih let, hvaležni hčerki z družinami.

POZIV

K VLOŽITVI DAVČNIH PRIJAV ZA ODMERO DOHODNINE OD STAVB ZA LETO 1960

Davčne prijave morajo biti dostavljene tukajšnji upravi za dohodke v mesecu juniju 1960.

Lastnike stanovanjskih hiš iz območja občine Kočevje pozivamo, da vložijo davčne prijave o dohodkih od stavb za leto 1960. Davčni zavezanec za dohodnino od stavb je lastnik ali uživalec stavbe oziroma dela stavbe. O dohodkih, ki jih bo posamezen davčni zavezanec imel od stavbe v letu 1960 mora v zgoraj določenem roku vložiti davčno prijavo. Za dohodke od stavb se računa tudi vrednost lastnega stanovanja.

Davčne prijave ni potreba vlagati za stavbe po vaseh in izven okoliša mest, toplic, kopališč ter klimatskih in turističnih krajev, ki izpolnjujejo minimalne higienske in gradbene pogoje za stanovanje ter kot take podlegajo obdavčitvi, vendar niso oddane v najem ali uporabo. Za take stavbe bo uprava za dohodke odmerila dohodnino na podlagi drugih zbranih podatkov.

Tiskovine (davčne prijave) so na razpolago pri upravi za dohodke Občinskega ljudskega odbora Kočevje.

Kdor ne vloži davčne prijave v določenem roku, plača kazen v višini 3 % od predpisanega davka, če pa prijave ne vloži niti na pismen poziv, pa 6 % predpisanega davka.

UPRAVA ZA DOHODKE OBLO KOČEVJE

Rudnik rjavega premoga Kočevje

V delovno razmerje sprejememo VEČJE ŠTEVILO NEKVALIFICIRANE DELOVNE SILE. Reflektanti se lahko zglašijo na upravi podjetja — personalni oddelek — vsak dan od 8. do 12. ure.

Gostinstvu in turizmu več pomoči!

SESTANEK NA OBČINSKEMU LJUDSKEMU ODBORU

V ponedeljek, 13. junija, je Občinski ljudski odbor Kočevje sklical širši sestanek z namenom, proučiti možnosti za razvoj turizma in gostinstva. Sestanku so prisostvovali gostinci, člani Sveta za gospodarstvo pri ObLO, predstavniki turističnega društva in drugi. Navzoči so bili tudi France Drobež, predsednik Okrajne gostinske zbornice, Janez Pirnat, predsednik Okrajne turistične zveze Ljubljana, Lojze Jamnik, tajnik Okrajne gostinske zbornice in sekretar Občinskega komiteja ZKS. O problemih gostinstva in turizma v občini je imel daljši referat načelnik oddelka za gospodarstvo ObLO Stane Očepek.

sob je bilo 240, danes 87, sob za prenočišče 80 s 155 posteljami, danes pa jih imamo 35 s 73 posteljami. Med vojno in po vojni se je število obratov še skrčilo in jih je bilo leta 1945 samo še 24.

Ob koncu aprila letos smo imeli v občini: 2 gostinska podjetja, 7 gostišč v sestavu podjetij, 5 gostišč na pravila, 23 zasebnih gostin in 2 gostišči družbenih organizacij. Zasebni sektor je po številu obratov močnejši, vendar ga družbeni sektor močno prekaša po ustvarjenem prometu. Privatniki prodajo samo eno desetino vseh gostinskih uslug.

Največ je v občini gostin, občutno pa primanjkuje obratov družbene prehrane. V dveh menzah se hrani 530 abonentov, v štirih gostinskih obratih pa 260. Ti obrati so čez mero izkoriščeni in zaradi tega trpi kvaliteta uslug in potrežba. Še posebne težave so s toplimi malicami. Vsak dan pride okoli 1300 delavcev na delo v mesto in bi bilo nujno, preskrbeti jim topli obrok hrane. Predvidoma bo do leta 1963 zgrajen nov obrat, kjer bo prostora za 400 abonentov in postregli bodo lahko s tisoč obroki vsak dan.

Narašča tudi število nočitev. Pred dvema leti jih je bilo 4800, lani je 5256. Lani je obiskalo občino 3443 gostov, od tega 254 tujih. Težave so s prostori za goste. V družbenem sektorju imamo 26 sob s 65 ležišči, pri tem je upoštevana tudi koča na Mestnem vrhu. Pri zasebnikih so 4 sobe z 8 ležišči.

V zadnjem letu je porastel promet v gostinstvu za 13 %. K temu je vplivalo znižanje prometnega davka — naravna vina in višji dohodki prebivalcev. Skupaj je gostinstvo imelo prometa za 241 milijonov, od tega 130 milijonov od alkoholnih pijač, 60 milijonov od hrane, 12 milijonov od brezalkoholnih pijač, ostalo pa od blagovnih in neblagovnih uslug in nočitev. Gostinstvo daje samo 2 % narodnega dohodka, kar dokazuje, da razvoj zaostaja v primerjavi z ostalimi panogami našega gospodarstva čeprav promet narašča.

V gostinstvu je zaposlenih 125 oseb, od tega 96 žensk. Samo dva sta visokokvalificirana, 36 pa je nekvalificiranih. Po mnenju govornika, kvalifikacijski sestav zadovoljuje, bolj pereč je starostni sestav

zaposlenih v gostinstvu. V privatnem gostinstvu je od 23 zaposlenih, 13 starih nad 55 let. Imamo primer, da je bila zaprtja zasebna gostilna, ker je lastnik umrl, naslednika pa ni bilo. Da se temu izognemo, je treba za poklice zainteresirati mlade ljudi na vasi in zasebnim gostiščem v upravičenih primerih dovoliti, da zaposlijo tujo delovno silo.

Letos je posebna komisija pregledala vse gostinske obrate in ugotovila, da nekateri obrati v samem mestu ne zadoščajo osnovnim pogojem, ki jih zahtevajo predpisi. Najti bo treba sredstva, s katerimi bi se gostinski obrati obnovili. Privatna gostišča so v starih stavbah s pomanjkljivo in zastarelo opremo, brez hladilnikov in s slabimi sanitarnimi napravami. Ti vlagajo sredstva samo v namene, ki jih predpisujejo upravni organi. Ne skrbijo pa za modernizacijo svojih obratov in boljše postrežbo.

Tudi v družbenem sektorju manjka denarja in so sredstva za turizem in gostinstvo iz drugih virov tako majhna, da Kočevje sploh še ni prišlo v poštev. V občinskem proračunu so predvideni 4 milijoni, kar je občutno premalo glede na potrebe. Gostinska podjetja premalo akumulirajo in so lani ustvarili samo 2 % skladov od skupnega prometa. Gostinska podjetja naj bi pavšalizirali za nekaj let v naprej, tako da bi zbrali potrebna sredstva.

Načelnik Stane Očepek je podal še tehtne misli o turizmu. O tem bomo obširneje poročali v prihodnji številki. Na koncu je predlagal nekaj sklepov za izboljšanje gostinstva in turizma:

♦ Iz sredstev naj se letos prvenstveno uredijo gostilne: Pri Kmetu, Pri Kolodvoru in kavarna »Zvezda«.

♦ Pri koči v Kostelu opraviti popravila, urediti vrt s kegličem in urediti ter markirati pot do razvalin gradu.

♦ Prouči naj se možnost ustanovitve Počitniške skupnosti v občini, v katero naj se vključijo vsi lastniki oziroma interesi za počitniške domove.

♦ V Kočevju naj bi ustanovili informativno pisarno.

♦ Turistično društvo in gostinska podjetja naj pridobijo kar največ sob pri zasebnikih za prenočevanje gostov.

♦ Poživitvi propagandno turistično dejavnost in vzgojo prebivalstva v turističnem duhu.

♦ Ustanoviti svet za turizem, gostinstvo in blagovni promet pri ObLO.

♦ Čimprej pripraviti načrte za obrat družbene prehrane.

♦ Izdelati perspektivni petletni program razvoja turizma in gostinstva v občini.

Preskrba in ureditev okolice

Prisotni so povedali več konkretnih predlogov, ki jih je treba uresničiti, da bi se gostinstvo bolj uredilo in turizem hitreje razvijal.

Gostinstvo in turizem se morata razvijati v dveh smereh: v skrbni za oddih delovnega človeka, da si ta v sprostitvi in naravi nabere novih delovnih moči, in močnejše razviti turistično, ki lahko kot gospodarska panoga precej doprinese k dohodku občine in prebivalstva.

Predsednik občine je poudaril, da je za turizem najprej treba dobro urediti, urediti preskrbo za življenjsko potrebni artikli, predvsem zelenjavo, kruh in drugo, in urediti kraje ter turistične točke, da bodo privlačni za tujce. Ne smemo se zanašati na veliko pomoč od drugod in misliti, da lahko samo z velikimi investicijami pospešimo turizem. Brez odlašanja pa mora vsako gostišče vedno imeti poleg alkoholnih pijač še vse ostale pijače ter mrzla in topla jedila.

Ravno tako tudi prostor, kjer lahko tujec primerno prenoči.

Nekateri menijo, da združitve gostinskih podjetij ni bila koristna, češ da se je s tem zavrla osebna pobuda gostincev. Predsednik je dejal, da ima združitve več dobrih kot slabih strani. Še predvsem zato ker se je le tako lahko uveljavilo delavsko samoupravljanje, zbere se lahko več sredstev in večje podjetje lahko najame tudi kredite iz investicijskih posojil. Osebnostno prizadevanje gostincev pa je treba vzbuditi z nagrajevanjem po učinku in prizadevnosti vsakega.

Predsednik Turistično-olepševalnega društva inž. Anton Zorec je v daljši razpravi povedal več zanimivih in stvarnih primerov, kako ne smemo in kako moramo delati, da se ta panoga hitreje razvije. Večurna razprava je bila tako pomembna, da jo ni mogoče strniti samo z velikimi investicijami pospešimo turizem. Brez odlašanja pa mora vsako gostišče vedno imeti poleg alkoholnih pijač še vse ostale pijače ter mrzla in topla jedila. Ravno tako tudi prostor, kjer lahko tujec primerno prenoči.

ljsane poročali še v prihodnji številki našega lista.

-Me

NENADOMA JE PREMINUL

MATIJA DOMJAN

kolarski mojster

Dobrega in vestnega člana kolektiva bomo ohranili v trajnem spominu.

Kolektiv in sindikal. podružnica delavnice Breg

GIBANJE PREBIVALSTVA

LOŠKI POTOK

Umrli je Rojce Franc, upokojeneц iz Retij 123, star 77 let.

VELIKE LASČE

Poročila sta se: Prijatelj Janez, kmetovalec iz Dolnjih Kališč 2, star 25 let in Skulj Vida, kmetovalka iz Gornjih Kališč 4, stara 26 let.

DOLENJA VAS

V ljubljanski porodnišnici sta rodili: Lovšin Silva iz Dolenje vasi 119 — dečka Darija in Kos Angela, učiteljica iz Dolenje vasi 97 — dečka Bojana.

Umrli je Klun Franciška, preživetkarica iz Rakitnice 32, stara 81 let.

KOSTEL

Umrli je Corel Neža, roj. Cetinski, gospodinja iz Novih sel 16, stara 84 let.

RIBNICA

V Ljubljani sta se poročila Pelc Franc, ključavničar iz Ribnice 44 in Marn Francka, nameščenska iz Dan 23.

Rodile so: Kozina Franciška, gospodinja iz Hrovače 16 — deklico Nado.

V Ljubljani pa so rodile: Babič Marija, gospodinja iz Ribnice 247 — dečka Stanislava, Lovšin Anica, gospodinja iz Sušja 8 — dečka Joška, dr. Benčina Rozalija iz Ribnice 64 — deklico Alenko in Dejak Nežka, nameščenska iz Dolenjih Lazov 11 — dečka Branka.

PREDGRAD

Rodila je Gregorič Ana, gospodinja iz Starega trga 29 — deklico Jožico.

Umrli sta: Hrovatin Pavla roj. Starc, gospodinja iz Cepelj 7, stara 70 let in Bižal Ana, kmetovalka iz Predgrada 57, stara 77 let.

KOČEVJE

Poročili so se: Južnič Jože, mizar iz Kočevja, Crnomaljska c. 8, star 25 let in Janežič Jožefa, delavka iz Kočevja, Trg svobode 1, stara 25 let, Murič Zika, šofer iz Salke vasi 30, star 29 let in Metelko Franciška, uslužbenka iz Salke vasi 30, stara 23 let, Silc Franc, krojač iz Sajeveca 26 in Trpin Angela, trg. pomočnica iz Slovenske vasi 5, stara 24 let, Muhvič Vlado, zidar iz Koblarjev 9 in Muhvič Marija, delavka iz Livovala 32, stara 23 let, Benčina Anton iz Kočevja, Tomšičeva ul. 11, star 23 let in Možina Vera, uslužbenka iz Salke vasi 10, stara 21 let (zakonsko zvezo sta sklenila v Ljubljani), Radelj Matija iz Kočevja, Tomšičeva ul. 11, star 25 let in Poznič Roland, trg. pomočnica iz Mahovnika 11, stara 22 let.

V Ljubljani so rodile: Golob Jožica iz Kočevja, Trata 6 — dečka Jožeta, Henigman Nežka iz Kočevja, Reška cesta 16 — dečka

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Matija Cetinski. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a, telefon uredništva in uprave 3-89. Naročnina je 500 din, polletna 250 din in jo je treba plačati v naprej. Za inozemstvo 1000 din oz. 3 ameriške dolarje. Tekoči račun 600-713 pri Komun.

1-265
malni banki Ljubljana, podružnica za Kočevje

Daniša in Hočevar Marija iz Pri cerkvi 10 — dečka Stanislava.

Umrli je Domjan Matija, kolarski mojster iz Brega pri Kočevju 8, star 33 let.

KINO

JADRAN, Kočevje: od 17. do 19. junija ameriški barvni vstavi-film »Devji Crockot in pirati«, 19. in 20. junija mehiški film »Rdeča Konga«, od 21. do 23. junija ameriški barvni vstavi-film »Mojster za dež«, od 24. do 26. junija italijanski barvni cinemascopski film »Toska«.

SVOBODA, Rudnik: 18. in 19. junija ameriški barvni film »Med nebom in zemljo«, 25. in 26. junija italijanski barvni film »Teodora«.

RIBNICA: 18. in 19. junija jugoslovanski film »Osunljeni«, 25. in 26. junija ameriški cinemascopski film »Ulica Frederik št. 10«.

SODRAŽICA: 18. in 19. junija ameriški barvni film »Ponos in strast«, 25. in 26. junija jugoslovanski film »H-8«.

VELIKE LASČE: 18. in 19. junija sovjetski barvni film »Don Kihot«, 25. in 26. junija japonski film »Zrtvovana dekleta«.

DOBREPOLJE: 18. in 20. junija angleški barvni film »Smrt na cesti«, 22. junija italijanski film »Kabirijine noči«, 25. in 26. junija ameriški barvni film »Junkaški šeruvskega gozda«.

PONIKVE: 23. junija italijanski film »Kabirijine noči«.

LOŠKI POTOK: 19. junija nemški barvni film »Ni prostora za divje živali«, 26. junija ameriški film »Mojih šest kaznjencev«.

KOČEVSKA REKA: 18. in 19. junija ameriški barvni film »Maščevalec iz Dallasa«, 25. in 26. junija francoski barvni film »Folies Bergere«.

OSILNICA: 19. junija ameriški film »Onstran v gozdu«.

PREDGRAD: 18. in 19. junija poljski film »Resnični konec velike vojne«, 25. in 26. junija italijanski film »Izguljeni čase«.

BROD NA KOLPI: 18. in 19. junija ameriški film »Vohunski love«, 25. in 26. junija švedski film »Nasmeh poletne noči«.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega nadvse ljubljubljenega, predobrega moža, očeta, sina, brata in strica

ANTONA TANKO

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli ustmeno in pismeno sožalje. Zahvaljujemo se dr. Andoljšku in dr. Oražmu za njihov trud, Nadalje č. duhovščini, Antonu Šobarju za občutne poslovalne besede ob odprtem grobu, članom gasilskih društev, ki so ga v tako lepem številu spremili na zadnji poti, Gozd. upravi Grčarice, vsem sotovaršem-voznikom in pokojnikovim prijateljem, posebno pa tistim, ki so ga odnesli v zadnji dom, dobrih sosedom, ki so nam stali ob strani v težkih dneh in urah in vsem darovalcem vencev in cvetja.

Zalujoča in neotlašljiva žena z otroki, starši, brat z družino in ostalo sorodstvo.

PRODAM

Prodajam dobro ohranjen motor BMW 250 cm z 10.000 prevoženimi km. Informacije dobite v trafikli pri cerkvi v Kočevju.

Ugodno prodajam kuhinjsko greleno. Košir, Ljubljanska cesta 6, Kočevje.

Občina naj plača vse?

Nekateri ljudje imamo res nenasišne apetite in želje, katere ni mogoče vskladiti z nobenimi merili. Imamo ljudi, ki vidijo v občini zgolj molzno kravo, ki jo je treba molsti, dokler se da kaj stisniti iz nje.

Povedali vam bomo kratko zgodbo iz ribniške doline, ki ilustrira primer, kako je hotela neka ženska naprtiti občini precejšen račun, ki ni imel nobene zveze s stvarnostjo.

Stara ženica je prejela od občine socialno podoro. Dnevi so se ji stekli in je umrla. Po njeni smrti je prišel v občino račun, kjer je bilo zapisano, da mora ObLO plačati poleg pogrebniških stroškov še za naslednje: Plačilo duhovniku, ki je opravil verski obred ob pogrebu, znesek za toliko in toliko maš, ki se bodo brale za pokojno ter račun hčerke pokojnice, v katerem zahteva od občine povračilo za več let nazaj, ko je stregla bolni materi!

Občina naj torej plača za vse. Ustavimo se samo pri zadnjem zahtevku, da o ostalih zahtevkih ni ne govornice, kaj si nekateri vse dovoljujejo. Za nego svoji lastni materi izstaviti račun občini zveni skoro neverjetno. Kaj bi bilo, če vsi otroci, ki skrbijo za svoje starše (in brez pomoči občine) pošiljali ob njihovi smrti račune na občino? Otroci so po zakonu dolžni skrbeti za svoje starše. Pa tudi negovati v primeru bolezni. Toliko čuta do svojih staršev bi moral imeti vsak.

Seveda so račun z nemogočimi zahtevami zavrnili. Naj k tej zgodbi dodamo še tole: Vsi, ki meni-

jo, da se bodo okoristili na račun občine na podoben način kot je nameravala »hvaležna« hčerka na račun pokojne matere, so v hudi zmoti. Takih ljudi zaslužijo samo prezir!

V nedeljo k lovski koči v »Šobi«

O prizadevnih lovcih, članih Lovske družine Velike Poljane, smo v našem listu že poročali. V nedeljo, 19. junija, bodo lovci omenjene lovske družine kronali svoje delo z otvoritvijo nove lovske kočice v »Šobi«. Uradni del otvoritve bo ob 2. uri popoldne, sicer pa bo ob novi lovski koči ves dan veselo. Tamkajšnji lovci so nam povedali, da pripravljajo za udeležence proslavo vrsto lovskih specialitet, manjkalo ne bo tudi dobre vinske kapljice in drugih dobrot na ljudskem rajanju, ki bo pri novi koči.

Lovska kočica je ena izmed najlepših daleč naokrog. V gradnji kočice so vložili tamkajšnji lovci veliko prostovoljnih delovnih ur. Na pomoč so priskočili tudi nekateri drugi — z lesom in vožnjami. Iznajdljivi Lovski družini je uspelo dobiti tudi finančna sredstva. Po enoletnem delu je zrasla lovska kočica, ki bo nudila varno zavetje lovcem in gozdarjem. Kočica ima kuhinjo in prostor za ležišča. V njej bo lahko okrog 10 stalnih ležišč.

Nova lovska kočica je zgrajena v idiličnem prostoru in lahko dostopna. Od železniške postaje Zlebič je oddaljena kake 4 km.

Proslava v »Šobi« in otvoritev lovske kočice v tem kraju bo ena

KRATKI VESTI IZ LIVOLDA

Lansko leto smo adaptirali zgradbo za prosvetni dom z društveno sobo. Stavba še ni popolnoma preurejena, vendar že služi svojemu namenu.

Pohvaliti moramo uspešno delo šolske zadruge. Le-ta deluje v okviru krožkov kmetijske stroke.

največjih lovskih proslav na našem predelu v tem letu. Lovska družina Velike Poljane vabi na svojo proslavo vse lovce iz sosednjih lovskih družin in ostale prebivalce, da pridejo v nedeljo 19. junija v »Šobo«.

Do nezavesti je pretepel dekle

Šestega junija popoldne je gosposkijska pomočnica M. K. sedela na vrtu in pazila na otroke družine, pri katerih je v službi. Otroci vsega dvorišča so bili skupaj in se igrali. Verjetno je nastal med njimi nek nesporazum, kajti dočak B. S. je začel metati in ostale otroke zemljo in pesek, manjšemu fantku tudi za vrat.

M. K. je imela zraven sebe na odprtem športnem vozičku šest tednov staro punčko, na katero je tudi pazila. Ko je videla, da bi zemlja in pesek lahko priletela tudi v deklico in ji mogoče padla celo v oči, je vstala, stopila k razboritemu fantku in ga opozorila, da se ne sme metati zemlje v otroke. Pri tem ga je mimogrede udarila z roko po zadnji strani glave, kar je povzročilo, da je padel na tla. Fantek, ki je bil prej jokal, je planil v še hujši jok in tekel domov.

Cez nekaj časa se je pojavil pred M. K. močan, velik možki, katerega ni poznala. Kmalu je zvedela, da je to M. S., ki je prišel zaradi svojega štiriletnega B. S. Po kratkem razgovoru, v katerem je M. K. priznala, da je fantka res malo udarila in povedala zakaj, se je krepki možakar nenadoma sklonil nad sedečo dekle in jo krepko udaril po obrazu, nato pa so sledile klofute. Medtem, ko ji je začela teči križ iz nosu in je deklet brez odpora ležalo na tleh, jo je začel obdelovati s čevlji, kamor je nado. Žena, ki je sedela v bližini in je prizor gledala, se je zbalala, da ne bo tudi njo obdelal, zato je zbežala, kajti spomnila se je, da se je moč že nekajkrat zelo strovo obnašal do žensk.

Otroci brez varstva so v hudem strahu pričakovali kaj bo in jokali okrog nje. Šele po klicanju tovariša A. S., ki je ves ta prizor tudi videl skozi okno v drugem nadstropju, naj vendar že pusti dekle pri miru, saj jo bo še ubil, če bo tako nadaljeval, je M. S. odšel in pustil svojo žrtev na tleh. Žene iz hiše so pritekale k dekletu na tleh, jo dvignile in odvedle v hišo. Zaradi krepkega sunka z nogo v želedec je spotoma vsa vsebino želedeca izbruhala. Bruhala je tudi kasneje pončilo.

Zene protestiramo. Ali naj gledamo, da sredi belega dne krepki možak pretepe dekle. Cez nekaj časa bo pretepel mene ali kak drug, če se mu bo zazdelo. Ali naj tak človek še živi z nami pod isto streho, kjer nismo varne pred njegovo surovostjo. S svojim dejanjem je dokazal, da ni dozorel

Anketa Kluba študentov Kočevske

Kako živiš tovariš? Pod tem naslovom smo pred nekaj meseci objavili krajši sestavek o anketi o socialno ekonomskem stanju članov Kluba študentov Kočevske. Ne le starše, ki imajo sinove ali hčere že na Univerzi, marveč mora predvsem zanimati družbene in politične delavce na terenu, kako živijo študenti.

Kaj je pokazala anketa? Predvsem to, da s sedanjim stanjem ne moremo biti zadovoljni. Največja rak-rana so ravno štipendije. Povprečna štipendija znaša 6300 din. Takoj pa moramo pripomniti, da ne prejema štipendijo ena tretjina študentov z našega področja. Povprečni življenjski stroški znašajo 9000 din. Nastane vprašanje, kako krijejo študentje razliko med štipendijo in stroški. Res je, nekaterim štipendija skoro zadošča, to so predvsem tisti, ki se vozijo z vlakom, ali pa stanujejo pri sorodnikih. Kolegi, ki imajo maksimalno višino štipendije, to se pravi

socialistični družbi, ki ženo spoštuje in obsoja vsako nasilje nad njo. To dejanje je toliko bolj obsojanja vredno, ker s tem ni škodoval dekletu samo momentalno. Doživela je pravi živčni šok, iz katerega si ne bo opomogla tako kmalu.

Razen tega: kdo bo nadomestil družini vestno, marljivo in pošteno gosposkijsko pomočnico? Nič čudnega ne bo, če ne bo upala več živet z tem človekom pod isto streho.

Vsa čast dekletu, ki je s svojim ravnanjem ščitila otroke, zaupane ji v varstvo, zlasti malega dojenčka v vozičku.

Dr. Rozalija Benčina,
Ribnica 64

Novo igrišče v Stari cerkvi

V nedeljo dne 12. junija smo imeli v Stari cerkvi proslavo ob otvoritvi igrišča.

Ze v začetku šolskega leta smo si zadali nalogo, da bomo do Titovega rojstnega dne zgradili šolsko igrišče. V delo smo vložili mnogo truda. Nedeljo za nedeljo smo vozili od postaje leš in zemljo. Postavili smo dva droga za odbojko, za skoke pa smo skopali jamo. Z Brega smo navozili žagatje in jamo zasuli.

Naš trud ni bil zaman, imamo igrišče, kjer bomo odslej lahko telovadili in se igrali ter si tako krepili naše telo.

Nacionalni pionirski odreda je v nagovoru pozdravil vse občinstvo, prav posebno pa prosvetnega

8000 din, že nekako ulovijo še kak tisočak, bodisi od doma, bodisi s honorarno zaposlitvijo. Toda tako visoko štipendijo imajo predvsem študenti zadržih letnikov. Vse drugače stoji zadeva pri kolegih v prvem letniku. Teh niti rolovica nima štipendije, pa še tisti, ki je ima, je zelo skromna. Tako ima kolega v prvem letniku ekonomske fakultete samo 4000 din štipendije, čeprav je zavezan za dvojno dobo študija.

Menda ni potrebno poudarjati, da taka pogodba oziroma taki pogoj, ne ustrezajo zakonitimi predpisom. Čudimo se le, da taka ustanova, kot je Komunalna banka v Ljubljani, ne premore pravnika, ali pa vsaj človeka, ki bi znal pogledati v Ur. list FLRJ, letnik 1958. Prav tako mnogi štipenditorji ne morejo razumeti, da se po predpisih iz junija 1958 otroški dodatek več ne odšteva od štipendije. Tako ravna ObLO Kočevje, ki štipendira študentko germanistike s 3000 din na mesec. Podoben primer je tudi študentka naravoslovne fakultete, ki jo štipendira ObLO Ribnica. Ta prejme le 4500 din.

Vprašujemo se, zakaj se štipenditorji nečesto držati zakonitih predpisov? Niti daleč ni pošteno in ne zakonito, da podjetja in občine izrabljajo nevednost maturantov, ki pod silo razmer sprejemajo kakršnekoli pogoje. Menimo, da bo tu morala opomniti oziroma opozoriti štipenditorje socialno-ekonomska komisija Kluba študentov Kočevske.

Najvišji življenjski stroški znašajo 11.000 din, a najnižji 3000 din. Ta razlika bi utegnila marsikoga spraviti v dvom glede resničnosti podatkov. Omeniti moramo, da zadoštuje 3000 din samo enemu študentu, da pa jih 40 % rabi 11.000 din na mesec, 30 % 10.000 din, a ostali od 6 do 10.000 din.

inšpektorja Janeza Knola. Nato se je vrstil pester spored. Pionirji so nastopali s petjem, prostimi vajami, vajami z venčiki, plesali narodna kola. Pionirji I. razreda so se izkazali s tekom v vrečah. Ker nam je prvi telovadni nastop tako lepo uspel, se bomo odslej še z večjim veseljem oprili dela.

Naš telovadni nastop je privabil veliko število ljudi iz vseh naših vasi, ki so z odobravanjem spremljali naše uspehe. Ta dan je bil za nas lep praznik. Dokazali smo uspehe letošnjega šolskega leta, ki smo ga zdajčili tudi z razstavo izdelkov tehničnega in likovnega pouka.

Fabjan Tone
učenc 5. razr. osn. šole

Zanimivo je, da se komaj štirje kolegi ukvarjajo s honorarnim delom, ostale pa vzdržujejo starši oziroma prispevajo starši k razliki med štipendijo in povprečnimi življenjskimi stroški.

Samo ena tretjina članov KŠK stanuje v študentovskih domovih, ostali pa privatno. Srečni so tisti, ki imajo sobico s posebnim vhom, ali pa stanujejo sami. Toče večina je v slabem položaju. Nekateri se stiskajo v kuhinjah, hodnikih, ali pa jih v eni sobi stanuje kar pet skupaj. Pravijo tudi, da ima tisti, ki plača le do 2000 din najemnine izredno srečo, kajti nekateri plačujejo celo po 4 tisočake.

Tudi glede hrane oziroma podhranjenosti je velik problem. Hrana v menzah ni dovolj izdatna, a je tudi iz leta v leto dražja. Tisti, ki stanujejo v študentskih domovih, se hranijo v študentski menzi, ostali, ki stanujejo v privatnih stanovanjih, pa v veliki večini obiskujejo ljudsko kuhinjo.

Poskušali smo vsaj približno pokazati gnotne strani življenja naših študentov. Vendar moramo ugotoviti, da se v bistvu ne razlikujejo od razmer pri kolegih iz ostalih krajev Slovenije. Bistvena razlika je samo pri študentski tehniki. Resnica je da imajo le redki študenti tehnike štipendije. To velja predvsem za prve letnike. Študentje iz naših krajev pa so v veliki večini brez štipendije, ker tovarne oziroma podjetja, nudijo štipendije predvsem študentom domačega območja. Na Kočevskem pa kot vemo, večjih tovarni n.

Enako kot študent ali študentka s Primorske, Prekmurja in drugod, tudi naš študent ali študentka, brž ko mesec prekorači 20 dni, vzame pero in papir in piše: »Mama (oče), pošlji mi tisočak, da bom imel(a) za vlak (knjigo, hrano)«

Ivan Zužek

PREDGRAD

Gasilsko društvo v Predgradu je priredilo v nedeljo 5. junija vrtno veselico, na katero so prišli ljudje od blizu in daleč. Ob dobri postrežbi in glasbi so se prav imenitno zabavali. Na veselični prostor je prišel tudi nek mladenič in streljal z račno pištolo. Meril je proti svoji izvoljenki, zadel pa je v oko nekoga plesalca. Izstreljek je fanta težje poškodoval, zato so ga morali z rešilnim avtomobilom odpeljati v bolnišnico. Nespodoba so varnostni organi aretirali in ga predali sodišču.

NENADNA SMRT

V ponedeljek popoldne je nenadoma preminul MATIJA DOMJAN, 33-letni kolarski mojster iz Brega pri Stari cerkvi. Kmalu po zadnji vojni je prišel z mnogimi delavci iz Prekmurja in se zaposlil v delavnici na Bregu, kjer je delal 13 let. Ni bilo mogoče verjeti, da je pridni in priljubljeni mojster tako nenadoma izdihnil. Kot že tolikokrat je tudi tega dne prišel ob 6. uri na delo. Dve uri kasneje je tožil, da mu je slabo in v poldrugi uri je umrl.

Več let je bil član obratnega delavskega sveta, predsednik sindikalne podružnice, član upravnega odbora sindikata itd. V vaski organizaciji Socialistične zveze je bil tajnik.

Ob prisotnosti vseh, ki so ga poznali in z njimi delali, ter sorodniki, so ga v sredo popoldne pokopali na pokopališču v Stari cerkvi.

Veliko prežgodaj je zapustil nas vse, še posebno pa ženo z majhnim otrokom.

Nenadoma nas je zapustil v 39-letu starosti

MIHELIČ FRANC
uslužbenec pri gradbenem podjetju »Gradbenik« Ribnica.
Dobrega in marljivega uslužbenca bomo ohranili v najlepšem spominu.

UPRAVA PODJETJA »GRADBENIK«
RIBNICA

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE NENADOMA PREMINUL

MIHELIČ FRANC
član sindikalne podružnice in kolektiva »Gradbenik« Ribnica.

Zvestega tovariša in uslužbenca bomo ohranili v trajnem spominu.

SINDIKALNA PODRUŽNICA
»GRADBENIK« RIBNICA

ZLOČINCI

2 posebne vrste

Zapisi vam bodo dali v dokumentirani obliki pogled na tragedijo naroda in stanu, ki je podlegel pritisku fašizma. To, kar se je dogodilo zdravniškemu stanu v Nemčiji, je strašna ugotovitev dejstva, da lahko pristane ali celo molk pred antisemitizmom in ostalimi okrasitvami, da lahko poslušnost ali celo molk pred oskrumbo svete etike stanu in udinjanja zdravnika drugim ciljem ne pa v resnici za dobrobit človeštva — pripelje do sramote in zločina, pri katerem je ves zdravniški stan v državi v končni analizi štet za sokrivca.

Brigadni general vojske Združenih držav in šef Sveta za vojne zločine Telford Taylor je prispeval h knjigi »Zločinci posebne vrste« tele ugotovitve:

Konec leta 1946 je bilo 23 nemških obtožencev pripeljanih pred Sodišče za vojne zločince v Nürnbergu. Dvajset od teh je bilo zdravnikov, ki so kot vladni, vojaški ali SS uradniki sedeli blizu vrha ali pa na samem vrhu zdravniške hierarhije Tretjega rajha. Ostali trije so imeli administrativne položaje, ki pa so jih ozko povezali z medicinskimi vprašanji.

Obdolženci so bili obtoženi, da so krivi številnih surovosti in neverjetnih zločinov, vsi so delali uničevalne ali drugačne poskuse na ljudeh in opravljali druge zločinske perversnosti, zdravniške obrti Sodišče je bilo znano pod imenom »Nürnberško zdravniško sodišče«, čeprav so njegove moralne in zakonske posledice daleč prešle meje medicine. V zapisih, ki jih boste brali, je zbran najpomembnejši del

dokumentarnih podatkov, ki so bili prikazani, da bi podprli obtožbo.

Sodišče, ki je sodilo ta zdravniški primer, so sestavljali zastopniki štirih okupacijskih sil v Nemčiji. V skladu z zakonom, ki je znan kot »kontrolni zvezni zakon št. 10«, katerega naloga je bila »vzpostaviti enotno zakonsko osnovo v Nemčiji za preganjanje vojnih zločincev in ostalih podobnih krivcev«, so sodišče sestavljali: predsednik Vrhovnega sodišča države Washington, Walter B. Beals, sodnik Vrhovnega sodišča države Florida Harold L. Sebring in sodnik Pokrajinskega sodišča v Oklahomi Johnson T. Crawford. Pomožni sodnik je bil Victor C. Swearingen, prejšnji pomočnik javnega tožilca države Michigan. Obtožbo proti 23 obdolžencem sem pripravil, podpisal in predložil sodišču jaz kot šef Sveta za vojne zločince. Sodišče je pričelo z delom 8. decembra 1946. James Mc Haney iz Little Rocka, Arkansas, je bil javni tožilec, številno osebe, ki je pomagalo obtožbi, sta vodila Mc Haney in njegov prvi pomočnik Alexander G. Hardy iz Bostona in države Massachusetts. Tako kot sodišča pisca teh zapisov in kot bi bilo to jasno vsakomur, ki bi proučil vse gradivo s procesa, je bilo sojenje ob največjem spoštovanju prava (jurisprudence). Branilci so bili vestni in dostojanstveni ter so zagovarjali obtožence odločno in vešče.

Obtožnica ni smela izpustiti iz vida velikih ciljev procesa. V uvodni izjavi je rečeno:

»Obdolženci so obtoženi zaradi umorov, mučenja in drugih surovosti, vodenih v imenu medicinske znanosti. Zrtev teh zločinov je na tisoče. Le majhen del teh še vedno živi; nekaj preživelih se bo pojavilo v tej dvorani. Večina pa je tistih nesrečnih žrtev, ki so bili takoj ubiti ali pa so umrli med mučenjem...«

Odgovornost predstavnikov Združenih držav, kakor sodišča in tožilcev, je velika in neobčujna. Le-ti so dolžni ne samo do žrtev in roditeljev ter otrok žrtev, da bo izrečena krivcem pravična kazen, da bodo pravično zaslišani in obsojeni. Te odgovornosti zahtevamo od vsakega sodišča. Dolžnosti, ki jih moramo izpolniti mi tukaj, pa so dosti večje.

Te velike obveze pa gredo do narodov in ras, ki so občutili strahoto teh zločinov. Prava kazen obdolžencev, ali celo drugih enako krivih, ne more nikdar zaceliti strašne rane, ki so jih prizadejali

nacisti tem nesrečnim narodom. Zanje je dosti bolj pomembno, da bodo ti neverjetni dogodki utrjeni javno in točno, tako da ne bo mogel nihče nikdar več posumiti, da niso resnični, da so le pravljica. Sodišče, ki zastopa druge države in glas človeštva, naj ožgosa ta barbarska dela in ideje.

Mi tukaj imamo poleg tega še druge neprijetnosti. Obdolženci na obtožniški klopi so obtoženi za umore. Vendar to ni le samo sojenje ubijalcem. Mi ne moremo biti zadovoljni, če samo dokažemo, da so zločini bili in da so jih napravile določene osebe...«

»Naša sveta dolžnost do narodov vsega sveta je, da pokažemo zakaj in kako so se zgodile te stvari. Mi smo dolžni, da z največjo jasnostjo objavimo ideje in motive, ki so pripeljali te obdolžence, da so postopali s svojimi človeškimi brati slabše kot z zverinami. Čudaške misli in popačeni pogledi, ki so pripeljali do teh divjaštev niso mrtvi. Njih se ne da ubiti s silo orožja. One ne smejo postati rak, ki bi se širil v nedrjih človeštva. Biti morajo odstranjene in javnosti prikazane. Zaradi tega imamo mi na tem procesu posebno odgovornost do vsega nemškega naroda...«

... Ta primer je posebno jasen primer ne le za silno degradacijo nemške etike, do katere jo je pripeljal nacistični nauk, marveč tudi za nazadovanje zdravniške veščine in popačenja tehnike, ki so se je obdolženci lotevali. Nacisti so uspeli do neke mere prepričati ljudi po svetu, da je nacistični sistem, čeprav okruten, absolutno uspešen; čeprav divjaški, da je popolnoma znanstven; čeprav popolnoma zanika človeštvo, da je popolnoma sistematično zgrajen, tako, da »dovoljuje poskuse«. Dokazi, ki jih bo sodišče slišalo, bodo razblinili to bajko. Nacistične metode raziskovanja so neznanstvene, tehnika pa je bila nesistematična.

»Poskusi niso prispevali ničesar, kar bi lahko uporabilo civilizirano zdravstvo. Bilo je ugotovljeno, da bo fenol ali gazolin, vbrizgan v ožilje, zagotovo ubil človeka v eni minuti. To in še nekaj drugih »izsledkov« je vse, kar spada v področje »fianathologie«. Brez dvoma se lahko nekaj teh novih metod uporabi povsod do zločincev in so potemtakem brez dvoma lahko koristni v državi zločincev. Nekega napredka v metodologiji uničevanja ne moremo zanikati in po Hitlerjevem mnenju naj bi bila ta metodologija glavni namen.«